

werkers van de stad en de werkers van den buiten.

Gij zult dat met ons willen, want een dracht maakt macht.

Daarom zult gij voor de socialistischen stemmen, door boven de

Middenste lijst

het wit puntje zwart te maken in het vierkant onder KOEKENAAS.

Niet vergeten dat de Socialistischen in de middenste lijst staan.

Waarom zij op ons schelden

Leest alle klerikale bladen en boekjes, en wat vindt gij?

Laster, leugen, scheldwoorden tegen de socialistischen.

Wilt gij die heeren gelooven, dan zijn wij de slechtste menschen die onder de zon loopen!

Laat ons nu aannemen dat dit waar zou wezen, zoowel als het niet waar is, waarom doen die christelijke menschen al die uitvallen?

Zij moeten bewijzen, niet dat wij slecht zijn, maar dat zij goed zijn.

Als zij oprecht goed willen doen voor boer en werkmans, kunnen wij het hen beletten?

Nee, want zij zijn meester van de regering, dus zij kunnen alle goede wetten stemmen en alle slechte afschaffen.

Zij doen juist het verkeerde.

Zijn wij het die miljoenen wegwerpen aan fort, kazernen, Congo en andere nuttelooze werken?

Er zijn negen provinciën in ons land, de klerikalen zijn meester in zeven.

Op vier gemeentebesturen zijn er drie in hunne handen.

Zij bezitten grondeigendommen, fabrieken, mijnen, steengroeven, banken, enz.

Het hooger onderwijs, de universiteiten, staan open voor hunne zonen.

Zij tellen in hunne rangen advocaten, professoren, priesters, ingenieurs.

Zij hebben voor zich de gewapende macht, de kerk, het onderwijs, het geld, de regering, den invloed, dagbladen bij honderden, wat moeten zij nog bij hebben?

Zij kunnen dus al het goed doen dat zij willen, en wij kunnen het niet beletten.

Doen zij goed? Nee, want dan zou iedereen tevreden zijn en nu is iedereen miscontent.

Om hunne slechte daden te verduiken, scheiden zij op ons, die geen regeerders zijn, en dus niet verantwoordelijk.

Zij hebben gestolen, zij stelen nog en roepen: houdt den dief!

Stemt tegen die eerloze lasteraars, werkers van den buiten, in het zwart vierkant, onder Koekenaas.

Kiest onbevreesd, de stemming is geheim.

4 stemmen aan de rijken!

1 stem aan de armen!

Onze vijanden, de klerikale dompers, die zeggen de werklieden te verdedigen, stemmen in de Kamer de gemeentekieswet, die aan de rijken 4, en aan de armen maar 1 stem toekent.

Schandelijk belediging werd het volk nooit aangedaan.

Zij aanzien ons maar als het vierde waard van een rijken mensch. Zeker omdat wij viermaal meer werken, viermaal meer voortbrengen en in hunne plaats soldaat worden.

Legt uwe stemmekens samen, werkers van stad en buiten, om de aanhangers der vier stemmen te kloppen.

PENSIOEN VOOR OUDE WERKERS

De oude werklieden kunnen geen pensioen bekomen, zij moeten 't genadebrood der liefdadigheid eten.

Generaals, hooge beambten worden gepensioeneerd tegen 10 duizend frank per jaar.

Dit heeten zij gelijkheid voor de wet.

Alle herten zijn gezusters zeggen zij, maar alle porte-monnaies zijn geen gebroeders.

Stemt tegen die ongelijkheid!

Niet vergeten dat de Socialistischen in de middenste lijst staan.

LANDBOUWERS!

WERKLIEDEN!

Aan wie dankt gij uw beetje kiesrecht?

Aan de Socialistischen die er voor streden, die er voor neergeschoten werden, die er den arbeid voor staakten.

Stemt voor hen die uw kiesrecht veroverd hebben.

Wij zijn tegen den godsdienst

Dit zeggen de dompers, maar zij liegen! De godsdienst is tegen ons, dat is de waarheid.

Waarom zouden wij tegen den godsdienst zijn? Wat kan het ons schelen dat iemand gelooft en hoopt het hierna maals beter te hebben en daarvoor bidt?

Dit doet ons geen schade, en elk voor het zijne in die zaken.

Maar al wie op de wereld is leeft gaarne, eet gaarne en wil beloofd zijn voor zijnen arbeid.

In die zaak moeten alle werkmenschen t'akkoord zijn om voor hunnen arbeid een treffelijk bestaan te hebben.

De armoede is de bron van veel kwaad en veel rampen; daarom moet zij uit de wereld.

Wie er hierna maals nog een beter leven bij wil, dit zijn zijne zaken, maar hier beneden moet de leus aller werkers zijn:

Eendracht maakt macht!

« Vooruit » en zijne bedienden

Sedert maanden verspreiden onze tegenstrevers de grofste leugens over VOORUIT en zijne schoone instellingen, die wereld beroemd zijn geworden en door arme werklieden werden gesticht.

De leugenachtigste beschuldigingen droegen vooral op de slechte behandeling der bedienden.

De naaisters werden mishandeld.

De bottiens'epsters werden mishandeld.

Al de bedienden werden slecht behandeld.

Het blad Vooruit heeft daar in 't lang en 't breed over gesproken en al die leugens weerlegd.

De Gentsche Socialistischen, werkmenschen als gij, zijn in algemeene vergadering samengekomen, hebben al die beschuldigingen besproken, onderzocht en besloten, dat al die aantijgingen valsch en onwaarachtig waren.

Om u, broeders van den buiten, beter in te lichten, zullen wij u zeggen dat in de ateliers van VOORUIT winnen:

De mannen 4 frank ten minste, tot 5 frank daags;

De naaisters die hemdens, jakken en ander onderhoud kunnen maken, en die meisjes zijn van 19-20 jaar en meer, winnen van 24 tot 31 centiemen per uur;

De bottiens'epsters, ook jonge meisjes, 35 tot 38 centiemen per uur.

Wij gaan verder en geven u de lijst van wat VOORUIT betaalt voor zijn naaiwerk en wat men op de katholieke en liberale winkels betaalt.

Ziehier deze lijst:

Men betaalt:

In VOORUIT

ELDERS

12 jongenshemden 1,40 1,80 0,70

12 jongenshemden 2,40 0,80

12 zware vrouwenhemden 2,40 1,75

12 lichte » 2,10 1,50

12 fantaisieh. met broderien 2,61 2,00

12 blauwe manshemden 3,26 1,80

12 fantaisieheden 3,12 2,56

12 witte mansh. plat stuk, patten 3,72 3,07

12 jakken 3,81 2,20

12 jakken met patten 5,01 2,40

12 schorten cottonette 4,00 2,20

1 fantaisiebroek 0,35 0,25

1 onderbroek met 3 volants 0,70 0,50

En wij hebben nu nog de beste winkels als voorbeeld genomen.

Vraagt in uwe gemeente wat de naaisters betaald worden, vergelijkt de loonen van VOORUIT en oordeelt.

Maar zegt ons voornamelijk of het op den buiten en in de stad ook niet honderdmaal zou verbeteren, wonnen al de mannen 4 tot 5 frank daags en de meisjes 24 tot 31 centiemen per uur.

VOORUIT is nochtans maar eene werklieden-maatschappij en de fabrikanten en grondeigenaars zijn rijke heeren.

En die leugen- en lasteraars beroemen er zich dan nog op, dat zij christelijke menschen zijn.

Kiest onbevreesd, de stemming is geheim.

Briefwisseling

Aan den heer J. Reyniers, uitgever van het blad « De Landbouwer ».

Gent, 11 Maart 1897.

Gelieve het volgende op de eerste bladzijde van het eerstkomend nummer van De Landbouwer te drukken als antwoord op het hoofdartikel in n° 4 van 't zelfde blad verschenen en in hetwelk mijn naam voorkomt.

SCHREEUWENDE ONGELIJKHEID

Ziedaar den titel van het hoofdartikel in hetwelk gij opsomt wat eenigenietsdoende grondezitters in eigendom hebben, en ook wat duizende arme boerenknechten en werklieden op den buiten per dag verdienen.

Volgens uwe schatting, bezit Arthur Verhaegen « 168 hectaren, 58 hectaren, 40 centiares, met eene waarde van omtrent 600 duizend franken, zonder zijn fortuin in « actien, obligatiën, juweelen, meubelen, « enz., en het nog veel grooter fortuin zijner « echtgenooten. »

En na de hongerloonen der boerenknechten opgegeven te hebben, besluit gij als volgt:

« De groote rijkdom brengt zooveel gierigheid, trotschheid en luiheid mee, dat het eveneens misdaad is de groote rijkdommen noodig te achten en de groote rijken als de beste menschen te willen doen doorgaan. »

Tot daar uwe proza!

Ik ben dus een nietsdoende grondezitter,

Ik ben gierig, Ik ben trotsch, En ik ben lui. (1)

Aan de lezers, ja zelfs aan uw lezers, die mij kennen, te oordeelen!

Ik denk overigens dat mijne echte misdaad is 160 hectaren te bezitten.

Welnu, het spijt mij uwe misnoegdheid ten mijnen opzichte misschien nog te doen aangroeven, maar de waarheid boven alles!

Gij zijt mis, jongen. Ik bezit meer dan 160 hectaren grond! Hebt gij mij sommige eigendommen toegeschreven die ik enkel in gemeenschap bezit met mijne broeders en zusters, gij hebt er integendeel vergeten, namelijk een waarop een kasteel te vinden is. Dit kasteel ontbreekt waarlijk in uwe beschrijving en ik beveel het aan uwe aandacht, te meer daar ik er een klooster en weezen- en oude vrouwenhuis van gemaakt heb....

En nu, den toestand eens ernstig onderzocht!

Gij wilt van geen groote eigendommen omdat zij « gierigheid, trotschheid en luiheid meebrengen. »

Zijn de rijke socialistischen die in de Kamer zetelen dan ook gierig, trotsch en lui? (2)

Maar wat zal er dan gebeuren wanneer de Staat of liever eenige mannen die als gekozenen der socialistischen den Staat der toekomst zullen uitmaken, al de eigendommen van het land onder hun beheer zullen hebben? Gierigheid, trotschheid en luiheid in de hoogste maat zullen de menschen plagen, en voeg er maar bij de afschuwelijkste dwingelandij! Dit is klaar.

Gij ziet het, heer Opsteller, met een ander te beschuldigen slaat gij uwe eigene ruiten in stukken. Onder het socialistisch beheer, inderdaad, zal niemand aan de klauwen van den Staat algemeenen eigenaar kunnen ontsnappen.

Beslist de Staat dat Pieter of Jan van honger moet sterven omdat hij weigert aan de bevelen der socialistische dwingelanden te gehoorzamen, Pieter of Jan zal bij niemand hulp, bescherming en recht vinden, omdat iedereen doodarm zal zijn en de minderheid onder de hielen zal liggen van de meerderheid. (3)

Integendeel, met het huidige stelsel van den bijzonderen eigendom, bestaat er schier altijd middel voor den pachter, om, wanneer zijn eigenaar zich tegenover hem slecht gedraagt, aan denzelfden vaarwel te zeggen, hem met zijne onmenschenlijke voorwaarden en met zijnen grond te laten zitten en een anderen eigendom in pacht te nemen.

Onthoud het volgende. De eigenaar heeft een bestendigen rechter van zijne daden in zijnen eigendom zelf. De eigendom blijft inderdaad ter plaats geketend en de eigenaar is in de onmogelijkheid hem te verplaatsen en hem elders in pacht te gaan aanbieden.

Welnu, indien hij onredelijk of onmenschenlijk met zijne pachters handelt, dan begint zijn eigendom hem loodzwaar op de schouders te wegen. De eigendom wordt verlaten door den verdrukten pachter, doet zelf uitspraak en dwingt den eigenaar toe te geven, den pacht te verminderen en de pachtvoorwaarden menschelijk te maken. (4)

Ziedaar en de waarheid en het voordeel van den bijzonderen eigendom.

Wat mij betreft, ik maak zelf mijne pachters en de boeren in 't algemeen bekend met hunne rechten en met het belang dat zij in de vereeniging kunnen vinden.

Ge ziet dus zoo klaar als pomewater dat het oneindig beter is voor den boer den keus te hebben tusschen verschillende eigenaars onder dewelke er ongetwijfeld goede en zeer goede menschen te vinden zijn, liever dan onder het juk te staan van een enkelen eigenaar, den Staat, die zijne pachters als slaven, naar gelang der grillen en driften van de socialistische leiders zou uitbuiten. (5)

In plaats van de boeren in dwaling te brengen en ze op schandelijke wijze tegen al de eigenaars aan te hitsen, door groote eigendommen in vergelijking te stellen met kleine loonen, ge zoudt beter doen de menschen aan ernstige, redelijke en mogelijke verbeteringmiddelen te helpen, gelijk de anti-socialisten het doen en hun het nut van de vereeniging en tevens het christen beginsel van naastenliefde dat in de vereeniging ligt, te doen uitschijnen.

Gij paait de menschen met de droombeelden en aanhitsingen.

Wij raden hen aan zich te vereenigen, malkander te ondersteunen om hunnen toestand goed te maken.

Boeren en lezers, overweegt en kiest tusschen socialistischen en antisocialisten. (6)

ARTHUR VERHAEGEN.

ANTWOORD

(1) Dat gij persoonlijk noch lui, noch trotsch noch gierig zijt, dat bewijst niets tegen onze stelling. Geen regels zonder uitzonderingen. Lijdt gij aan die kwalen niet, niemand zegt u, dat zij die van u erven zullen en met de moeilijkheden des levens niet zullen te kampen hebben, het niet zullen zijn.

In den regel gebeurt het aldus.

(2) Nee, want dan zouden ze zich geen werk opletten dat weinig en meestal niet vergoed wordt, dat zij missen kunnen om te leven en hen meestal den haat hunner klasse, tot van hunne familieleden toe op den hals haalt.

(3) De meerderheid van menschen die vrij stemmen over hunne eigene belangen, die hun eigen bestaan regelen, die meerderheid kan nooit tyranniek zijn. Welk belang zou zij daarbij hebben? Iedereen zal dan ook niet doodarm zijn, maar welstellend, omdat de voortbrengst zal ontlast zijn van hare twee groote kankers: de rente en de concurrentie.

Overigens, nu bukt de meerderheid onder eene minderheid van bezitters en dat is het slechtste.

(4) Gauw gezegd, maar zoo gauw niet gedaan. M. Verhaegen moet zoo goed als wij weten, dat een landbouwer die eenige keeren moet verhuizen, zich arm verhuist.

Die fameuze waarborg bestaat dus in feite niet.

(5) Dat is klaarklinkende onzin, aangezien de landbouwers-kiezers gewapend zullen zijn met algemeen stemrecht, volksstemming en volksinitiatief (recht om wetten voor te stellen) zullen zij in de regering vertegenwoordigd zijn door mannen hunner keuze, die hunne behoeften kennen en hunne belangen zullen voorstaan.

En wij hopen wel dat zij daartoe geen letterzetter, smid of timmerman, maar landbouwers zullen aanstellen.

(6) Sedert jaren zijn de anti-socialisten meester over de regering, over grondeigendom, over alles en de buitenmenschen geraaken steeds dieper en dieper in de miserie.

Is dat onze schuld?

Gij praat van ophitsen, wij zeggen dat indien uwe partij goed handelde niemand in staat zou wezen de buitenlieden, zoomin als de werkers der stad op te ruïnen.

Wanneer wij de kleine loonen vergelijken met uwe schreeuwende inkomsten, dan doen wij slechts wat uwe God en uwe kerkvaders zelven gedaan hebben.

En om u den mond te stoppen en onze vrienden van den buiten in te lichten geven wij in dees nummer het gevoelen der kerkvaders in zake van eigendom.

Wat ons betreft, wij zeggen: heeft de landbouwcrisis groote en algemeene oorzaken, die zeker niemand persoonlijk als schuld kunnen aangerekend worden, zijn voornaamste kanker is de rente. Ontslaat den grond van dien last en de toestand der landbouwers zal aanzienlijk verbeteren, terwijl er nog een schoonen stuiver zal overschieten voor noodige openbare werken, voor onderwijs, ziekenverpleging en onderstand aan den ouderling.

En dat ook heden aantoon

Om v

listen

uit pui

in het

koeken

De Kerkv

Opgedragen

In vele opzi

gevoelen der

inrichters van

mag beschouw

Dit is onder

den eigendom

Onze lezers

ken, dat de

grootste Chris

van dezen die

gelingen noer

gewoonlijk m

hunne zakken

PAUS CLEM

lijkt leven is v

Het gebruik v

den zijnde din

uit ongerechtig

behoort mij! e

mij! en zoo is

de menschen g

H. AMBROS

om gemeensch

aan de arme

Waarom dus,

recht van eigen

genaamd niet

en dus geene

De aarde, g

eigendom aan

haar « mijn »

meester kennen

noodig heeft o

ontruikt heeft a

De Natuur v

onderscheid.

opdat allen er

alles aan de g

scenonken. De

anders in dan

is dus wolkier w

aanlijkt toesig

H. GREGOR

toch veel betw

wij deze aarde

der verdeeld

broeders, blo

verbonden zijn

maar, aangezi

eenigen het gr

schappelijke a

en hun eigen

billijk dat de

men.

Indien iema

van dit of van

ten, dan is hij

tyran, een onn

dorstig roofdie

den muil neer

zijne natuurge

H. BAZILIUS

Aan wie heb ik

voor mij te ho

hoort? Maar d

dingen welke

zijn.... Gij doe

amphithéâtre

(de plaatsen in

overigen wil b

gebruikt te mak

ig toekomst. Z

de eersten om

gemeenschap v

lijken eigendor

Wanneer ie

noodig heeft d

behoeftegeen

geene rijken e

Zeg mij eens, v

aard? Dat is k

met het noodz

zien voor een

ter maakt van

toekomst!

H. GREGOR

te vergeefs be

kunnen zijn, z

dom maken ve

gemeenschap

H. JOANNES

hoe men moe

1) Schouwbur